

дошкільної освіти. Констатовано, що підготовка майбутніх вихователів до громадянського виховання дітей дошкільного віку є важливою та актуальною проблемою, бо саме через діяльність вихователя відбувається становлення особистості дошкільника, набуття ним значущих базових якостей, що складають основу його громадянськості: громадянська відповідальність, свідомість, почуття громадянського обов'язку та гідності, здатність розуміти інших, визнання чеснот і переваг інших людей, уміння ставати на їхнє місце, робити людям добро, не чекаючи винагороди тощо. Підсумовано, що професійна підготовка майбутніх вихователів до громадянського виховання дітей дошкільного віку – це системний, цілісний освітній процес, спрямований на отримання майбутніми вихователями знань, умінь і навичок, що сприятимуть формуванню готовності до ефективного здійснення громадянського виховання під час професійної діяльності в закладі дошкільної освіти.

Ключові слова: майбутній вихователь, заклад вищої освіти, заклад дошкільної освіти, громадянське виховання, патріотичне виховання, духовно-моральне виховання, полікультурне виховання, виховання толерантності.

УДК 378.016:159.922.7:316.362:373.2.011.3-051

**PEDAGOGICAL PHILOSOPHY OF PARENTHOOD: FEATURES OF
TEACHING THE EDUCATIONAL COMPONENT AT THE SECOND
MASTER'S LEVEL OF HIGHER EDUCATION OF FUTURE
PRECISIONISTS OF PRESCHOOL EDUCATION**

**ПЕДАГОГІЧНА ФІЛОСОФІЯ БАТЬКІВСТВА: ОСОБЛИВОСТІ
ВИКЛАДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ НА ДРУГОМУ
МАГІСТЕРСЬКОМУ РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ МАЙБУТНІХ
ФАХІВЦІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Світлана Курінна

докторпедагогічних наук, професор
E-mail: kurinna.sm@gmail.com
ORCID 0000-0001-5194-0797
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Svitlana Kurinna

D.Sc. in Pedagogy, Professor,
E-mail: kurinna.sm@gmail.com
ORCID 0000-0001-5194-0797
SHEI «Donbas State Pedagogical
University», Ukraine

Ян Курінний

кандидат педагогічних наук, доцент
E-mail: yankurinnoy@gmail.com
ORCID ID 0000-0003-0725-2035
ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет», Україна

Yan Kurinnyi

D.Sc. in Pedagogy, AssociateProfessor
E-mail: yankurinnoy@gmail.com
ORCID ID 0000-0003-0725-2035
SHEI «Donbas State Pedagogical
University», Ukraine

ABSTRACT

The article presents an analysis of the selective educational component «Pedagogical Philosophy of Parenting» of the educational program «Preschool

Education» of the second master's level of higher education. The relevance of introducing this academic discipline is revealed. The content of the new academic discipline, its main features are characterized. Research by Ukrainian scientists on the problem of parenting in general and the implementation of important tasks of parents in family interaction is highlighted. The main issues of the institution of parenting, on which the proposed academic discipline is focused, are identified. The questions reveal the problems of modern youth, the attitude of young people to parenthood, the readiness of young people for motherhood and fatherhood. Various methods and forms of revealing the content of the academic discipline, the importance of parents' problems, the creation and formation of the institution of parenthood in Ukraine are proposed.

The role of the future specialist in preschool education in working with the family and parents is emphasized. The main feature of teaching the academic discipline «Pedagogical Philosophy of Parenting» is the impartial arming of teachers with information that will help provide assistance to parents, including philosophical analysis, informative awareness and technological assistance. Attention is focused on the systematic professional training of future educators. Problem lectures of the academic discipline are highlighted, which are built on independent information processing, modeling and design of problem issues. The tasks of independent work of students are focused on finding new information, creating presentations, cases, scenarios, slide shows, photo exhibitions, fairy tales.

Special attention is paid to the use of gaming technologies, which have a significant impact on the emotional and comfortable state of teachers and parents, and the use of reflective exercises, psychological studies, and role-playing life situations help students to qualitatively master forms of interaction with parents based on emotional self-regulation and self-control.

Thus, the use of psychological and pedagogical tools helps students achieve all goals in mastering the content of the «Pedagogical Philosophy of Parenting», ensuring harmonious coherence in the process of obtaining professional competencies.

Key words: *parenthood, mother, father, conscious parenthood, interaction between teachers and parents, partnership between parents and children, second master's level higher education graduates, training of future preschool education specialists.*

Актуальність теми. Батьки, батьківство є головною професією на землі. Як часто ми чуємо цей вислів. А чи дійсно серйозно ми сприймаємо його. Для українського народу родина завжди була однією з найбільших цінностей, кожна сім'я, кожна родина є унікальним утворенням суспільства, яка зазвичай має свої турботи і свої проблеми, та не зважаючи на все – прагне до щасливого життя і сімейного благополуччя.

Батьками, як правило, стають дорослі люди, які вже з великою вірогідністю не один раз замислювалися над сенсом свого життя.

Інша сторона життєвого визначення – відчуття зв'язку часів, розуміння твого життя, як одного з кілець ланцюга, що зв'язує минуле з майбутнім. Актуальність проблеми батьківства підкреслюється нормативно-правовими документами, законами, наказами та розпорядженнями, а також сучасним станом родини в період війни і низьким рівнем народжуваності.

На думку Владлена Бур'янова, «... кожен дорослий зобов'язаний подовжити рід, дати життя іншій людині, тобто дати нащадкам радість життя таким же чином, як тобі дали його предки» (Кравець, 1995).

В науці філософія батьківства як практична філософія існує в широкому культурному полі. Синтетичного характеру набувають теоретичні побудови філософії батьківства, футурологічні проекти, інтелектуальні розвідки. Філософія батьківства синтезує соціально-культурні репрезентації, досліджує багатоаспектність батьківства. До поля рефлексії філософії батьківства потрапляють складні процеси і формотворення сучасної культури (В. Постовий, 2000).

Батьки, батьківство є об'єктом дослідження різних наук. Філософія, педагогіка, соціологія, етнографія, право, психологія, медицина, біологія мають свій предмет дослідження.

Філософський підхід можливий у площині будь-якої науки, він веде до пізнання, до розуміння свого предмету дослідження на рівні узагальнення.

Здобувачі магістерського рівня вищої освіти, на підставі інших освітніх компонентів здатні усвідомлювати важливість зазначеного питання. Саме вибірковість освітнього компонента допоможе здобувачам сформулювати потрібні компетентності у площині міждисциплінарних досліджень і надасть можливість потрапити у світ наукових досягнень філософії, психології та педагогіки феномену батьківства.

В період війни в дошкільній освіті батьки набули найвищої актуальності, так як саме батьки є не тільки ретрансляторами ідей дошкільної освіти, а й помічниками педагогів.

Отже, вивчення навчальної дисципліни «Педагогічна філософія батьківства» допоможе здобувачам вищезазначеного рівня вищої освіти актуалізувати свої попередні знання щодо формування ціннісного ставлення до батьківства. Познайомитись із сутнісними, функціональними ознаками батьків, їх місця в житті дитини, змінним ставленням батьків до дітей. Саме вивчаючи запропоновану дисципліну, здобувачі усвідомлять цілі сучасної освіти, корені проблем батьків і дітей у контексті різних типів між поколінних стосунків, зможуть дійти до розуміння земної місії батьків у вихованні дітей, що знаходить втілення в етносі, артефактах національної та світової культури, традиціях українського народу.

Аналіз основних досліджень і публікацій. Аналіз світового та вітчизняного досвіду доводить, що питання батьків і батьківства є завжди на часі.

Загальні питання родинного виховання дошкільників, ролі батьків у житті дитини, становлення інституту батьківства в сучасній країні знайшли відображення в працях багатьох класиків педагогічної, психологічної та філософської наук як зарубіжних так і вітчизняних: А. Макаренка, І. Песталоцці, Ж.-Ж. Руссо., В. Сухомлинського, С. Шацького тощо. До цих питань звертаються й наші сучасники: О. Воропай, В. Постовий, О. Литвинюк, В. Шепель тощо.

В українській педагогічній науці проблеми батьків і батьківства розглядалися в наукових студіях В. Скуратівського, М. Стельмаховича, О. Сухомлинської; в наукових публікаціях М. Євтуха, в газетних і журнальних публікаціях І. Бега, В. Кузя, Ю. Руденка, З. Сергійчука, П. Щербаня тощо.

Це вимагає уточнення або й повної зміни концептуальних позицій

розвитку інституту батьківства в Україні, зростання педагогічної культури сучасних батьків, ставлення до дитини в сучасній українській сім'ї. До цього спонукає і соціально-педагогічна дійсність родини. Але первинний досвід в опануванні будь-якою системою виховання дитини засвоюється насамперед за допомогою педагогів, психологів та фахівців освітніх установ.

Науковці сьогодні звертають увагу на сімейні відносини і батьківство (Корман О., 2019), на вплив соціального статусу батьків у взаємодії з дітьми (Алеко О., 2019), на роль батьківства в системі відносин інституту сім'ї, особливо під час сучасних трансформацій, їх причин та наслідків (Слюсар Л., 2016).

Формулювання цілей (мета) статті, постановка завдання. Мета статті – розкрити зміст вибіркового освітнього компоненту «Педагогічна філософія батьківства» в освітній програмі «Дошкільна освіта», проаналізувати теоретичні та практичні складові у викладанні вищезазначеної дисципліни на другому магістерському рівні вищої освіти.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. «Педагогічна філософія батьківства» достатньо нова і цікава навчальна дисципліна в освітній програмі «Дошкільна освіта» на другому магістерському рівні вищої освіти. Першою звернула увагу на проблему батьківства в дошкільній освіті Н. Гавриш, яка створила першу програму з «Педагогічної філософії батьківства» для студентів вищої школи. В своїх лекціях, вона розкрила проблему, зробила акценти на становленні інституту батьківства та ролі дорослих у вихованні майбутніх батьків (Гавриш, 2013).

Передумовами запропонування навчальної дисципліни «Педагогічна філософія батьківства» слугували зміни, які відбувалися в нашій країні, в нашій освіті та інституті батьківства. Актуальності до цієї проблеми додає рівень демографічної кризи, низька народжуваність та неготовність молодих людей брати на себе відповідальність за народження та виховання малят.

Складнощі виконання виховної функції сім'ї значною мірою пов'язані зі знеціненням ідеалу в суспільстві, відсутністю загальних стратегій виховання дитини в сім'ї, недостатньої підготовки молоді до материнства і батьківства.

В нових умовах життєдіяльності України помітно змінюються зміст, форми і методи, мета, завдання і пріоритети як суспільного, так і сімейного виховання. Все це зумовлює необхідність глибокого вивчення і аналізу кращого досвіду батьківства; розробки і обґрунтування нових підходів до вивчення проблем материнства і батьківства, ролі усвідомленого батьківства сучасної української сім'ї, підвищення рівня педагогічної та психологічної допомоги з боку освітніх інституцій.

Тому, у вибіркового циклі програми було запропоновано освітній компонент «Педагогічна філософія батьківства», метою якої було засвоєння нових та актуалізація попередніх знань студентів щодо формування ціннісного ставлення до батьківства; ознайомлення здобувачів із сутнісними, функціональними ознаками батьків, їх місця в житті дитини, змінним ставленням батьків до дітей, усвідомлення цілі сучасної освіти, корені проблем батьків і дітей у контексті різних типів між поколінних стосунків, розуміння земної місії батьків у вихованні дітей, що знаходить втілення в етносі, артефактах національної та світової культури, традиціях українського народу,

формування відповідального ставлення до майбутнього батьківства.

Навчальну дисципліну «Педагогічна філософія батьківства» розроблено відповідно до потреб та особливостей кожного здобувача, враховано особливості його особистісного розвитку та рівень обізнаності щодо зазначеної дисципліни; вивчення даного курсу передбачає можливість поглибити й поширити знання про сутнісні характеристики батьківства в Україні, усвідомленого ставлення до батьківства, ролі материнства і батьківства в житті дитини, організації активного життєвого простору в родині, вміння вирішувати проблеми батьків і дітей у сучасному соціумі.

Зміст навчальної дисципліни створює теоретичне підґрунтя для розкриття важливих проблем сучасного інституту батьківства. Запропонований матеріал допоможе опанувати змістове наповнення навчальної дисципліни. Теми, які ми запропонували віддзеркалюють основні питання, що хвилюють молодь у ставленні до батьківства та усвідомлення себе в ролі батьків:

Тема 1. Батьки, батьківство як головна професія на землі.

Тема 2. Категоріальні, функціональні, сутнісні ознаки батьківства на різних етапах розвитку людства.

Тема 3. Усвідомлене батьківство. Готовність до батьківства.

Тема 4. Особливості виховання дівчаток і хлопчиків: закономірності гендерного виховання.

Тема 5. Вічні проблеми батьків і дітей.

Тема 6. Філософія батога і пряника: заохочення й покарання в педагогічній філософії батьківства.

Тема 7. Гострі кути дитячо-батьківських стосунків. (Моделювання, проблемних ситуацій та їх вирішення).

Плануючи зміст навчальної дисципліни, ми спиралися на головні закони України: Конституція України, Сімейний кодекс України, Кодекс про шлюб і сім'ю, Закон України «Про охорону дитинства», Конвенція ООН про права дитини, Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» тощо.

Для опанування вищезазначеної інформації ми застосовуємо достатньо дієві та продуктивні методи навчання:

- словесні (лекція (проблемна, розгляду конкретних ситуацій, консультація, круглий стіл тощо), дискусія, співбесіда, розповідь, пояснення тощо);
- практичні (практичні заняття, вправи, кейси, розв'язання ситуацій, дидактична гра тощо);
- наочні (спостереження, демонстрування, ілюстрування тощо);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання есе, рефератів тощо);
- проєктні (розроблення міні проєктів, робота у міні групах тощо);
- цифрові (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (робота з друкованими та електронними інформаційними ресурсами, розв'язання завдань тощо).

Для активізації методів навчання, ми пропонуємо різноманітні форми і види робіт, які допомагають сформувати фахові компетенції: аналіз нормативно-правових документів батьківства в Україні, розробка презентацій форм роботи з

батьками, створення сценарію традиційних заходів родини, технологічного ігрового практикуму, складання сценарію дня відпочинку сім'ї, створення педагогічних задач щодо готовності до усвідомленого батьківства.

Однією з особливостей викладання визначеної навчальної дисципліни були лекції, які допомагали розібратися в перепетях батьківства. Лекція «Батьки, батьківство як головна професія на землі» дала можливість розкрити питання, що слугували підґрунтям та передумовами створення власної батьківської інституції: батьківство як суспільна, загальнолюдська цінність; ціннісне ставлення до батьківства сучасної молоді; деякі проблеми сучасної молоді сім'ї. Визначені питання дали можливість студентам замислитись про власне свідоме батьківство. А те, що воно має бути саме свідомим, свідчать як численні успіхи, так і безмежна кількість батьківських невдач, помилок та прорахунків, які публікують молоді батьки на шпальтах інтернет-ресурсів. Наш дискусійний клуб намагався проаналізувати основне питання: Коли і з чого починається батьківство?

В процесі дискусії було обговорено декілька версій:

1. Батьківство починається з прийняття рішення про те, що ми хочемо мати дитину і готові стати батьками.
2. Кожна родина проходить власний шлях до прийняття рішення заводити дитину.
3. В найкращому випадку родина планує мати дитину і заздалегідь готується до її появи на світ.

І як виявилось в процесі дискусії це зовсім не марні слова.

Отже, починаючи з лекцій дискусійного клубу, студенти поринають у світ батьківської любові та світ знань про батьківство.

В процесі наступних проблемних лекцій, конференцій, модеративних семінарів студенти мають можливість дійти висновку, що сім'я та батьківство, як відомо, завжди були найвищими цінностями в житті кожної людини, проте трансформація ролевих відносин у суспільстві, зміна соціально-психологічного статусу сучасних чоловіків і жінок призвели до підвищення значущості позасімейних цінностей: освіти, кар'єри, матеріальних благ, досягнення високого соціального статусу, що отримало своє віддзеркалення на зниженні рівня мотивації та готовності сучасної молоді до створення сім'ї, народження дітей та виконання батьківських обов'язків.

Аналіз літератури з цієї проблеми дозволив нам дійти висновку, що, незважаючи на широке використання поняття «батьківство», єдиного, загальноприйнятого тлумачення даного терміна не існує (Постовий, 2000; Стельмахович, 1996)

В процесі самостійної роботи з літературою, студенти синтезують визначення «батьківства» з точки зору психологів, педагогів, філософів тощо та виявляють декілька підходів до формулювання:

- *перший підхід* – це дослідження, основою яких є те, що батьківство являє собою самостійну підсистему в системі сім'ї;
- *другий підхід* – це дослідження, які констатують те, що батьківство слід розглядати за ступенем спорідненості (біологічне батьківство, соціальне (приймне батьківство);

– дослідники *третього підходу* в межах трактування терміна «батьківство» розглядають його як засіб виховання дитини та створення умов для її гармонійного повноцінного розвитку;

– і останній, *четвертий підхід* – батьківство вивчають на основі врахування батьківських характеристик (система взаємодій ціннісних орієнтацій, батьківських установок, відчуттів, ставлення, позицій, відповідальності), які мають бути їм притаманні для виконання батьківської ролі та формування певного стилю сімейного виховання (Кравець, 1995).

Дуже цікавою виявляється робота студентів над проведенням статистичних досліджень, щодо проблем сучасної молоді, ставлення до батьківства взагалі, ролі сімейних стосунків, готовності до материнства і батьківства. У студентів є можливість створити власні анкети та опитувальники, які можуть надати достовірну та коректну інформацію щодо готовності сучасної молоді до усвідомленого батьківства.

Самостійна робота студентів спрямована на отримання додаткової корисної інформації, яка допоможе ґрунтовніше розібратися в ключових питаннях навчальної дисципліни.

Так завдання, що спрямовані на удосконалення обізнаності проблеми «Батьківства» (написання есе, твору-роздуму щодо «Батьківської любові до дитини»); створення умов реалізації ролі батьків (домашнє завдання для батьків, підготовка презентації «Щасливий сімейний соціум: наші традиції і свята», розробка сценарію сімейного відпочинку, складання конспекту гри, в яку грає вся родина, створення фото-музею «Моя сім'я», складання спільних казок «Батьківська любов у тварин» допомагали розібратися з практичними рішеннями питань батьківства взагалі, ролі матері та батька в житті дитини й готовності самих батьків реалізувати цю почесну місію.

Під час лекційних та практичних занять здобувачі виконували різноманітні рефлексивні вправи, психологічні етюди, психолого-педагогічні ситуації. Вони шукали правильні відповіді, відстоювали власну думку, застосовуючи власний досвід та інформативну обізнаність. І це надавало нашим заняттям нового поштовху, обговорення проблем відбувалося достатньо конструктивно, динамічно і результативно. Не звертаючи на те, що всі заняття у нас відбуваються в Онлайн-форматі, обговорення хвилюючих питань відбувається жваво і продуктивно.

В цьому допомагають ігрові технології, які за допомогою імітаційного моделювання допомагають здобувачам програвати будь-які ролі, ситуації, дії з реального сімейного життя, апробувати роль батьків, які заохочують дітей до активної взаємодії (Гавриш, 2021).

Достатньої продуктивним виявилось моделювання сімейних ситуацій, які допомагали знайти правильне рішення будь-якої проблеми та в ролі педагога надати доречні пропозиції батькам.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, «Педагогічна філософія батьківства» як вибіркового освітнього компонента підготовки майбутніх фахівців дошкільної освіти другого магістерського рівня вищої освіти є достатньо важливою і цікавою навчальною дисципліною, яка значно підвищить рівень обізнаності здобувачів в питаннях батьківства, допоможе використовувати отриману інформацію набуті знання самостійно

в процесі професійної діяльності, здійснювати творчий пошук інформації з різних джерел для розв'язання проблем батьківства взагалі та кожного з батьків зокрема, аналізувати батьківські стосунки, прогнозувати наслідки здійснюваних впливів батьків на дитину; а також визначати конкретні завдання творчого навчально-виховного впливу на батьків, виходячи із загальної мети національного виховання.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Гавриш Н. В., Васильєва С. А., Рагозіна В. В. Виховуємо і розвиваємо дитину раннього віку : навчально-методичний посібник / за заг. ред. Н. В. Гавриш. Кропивницький : Імекс-ЛДТ, 2021. 158 с.

Гавриш Н. Філософія для дітей мовою серця : методичний посібник. К. : Видавничий Дім «Слово», 2013. 168 с.

Кравець В. П. Психологія сімейного життя : навч. посіб. Тернопіль, 1995. 696 с.

Постовий В. Г. Життєві цінності сучасної української родини. Морально-духовний розвиток особистості в сучасних умовах. *Теоретико-методологічні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* : збірник наукових праць. Київ : Пед. думка, 2000. Кн. II. С. 24 – 30.

Стельмахович М. Українська родинна педагогіка : навч. посібник. К. : ІСДО, 1996. 286 с.

REFERENCES

Havrysh N. V., Vasyl'yeva S. A., Rahozina V. V. Vychovuyemo i rozvyvayemo dytynu rann'oho viku : navchal'no-metodychnyy posibnyk / za zah. red. N. V. Havrysh. Kropyvnyts'kyi : Imeks-LDT, 2021. 158 s.

Havrysh N. Filosofiya dlya ditey movoyu sertsya : metodychnyy posibnyk. K. : Vydavnychy Dim «Slovo», 2013. 168 s.

Kravets' V. P. Psykholohiya simeynoho zhyttya : navch. posib. Ternopil', 1995. 696 s.

Postovyy V. H. Zhyttyevi tsinnosti suchasnoyi ukrayins'koyi rodyny. Moral'no-dukhovnyy rozvytok osobystosti v suchasnykh umovakh. *Teoretyko-metodolohichni problemy vykhovannya ditey ta uchnivs'koyi molodi* : zbirnyk naukovykh prats'. Kyiv : Ped. dumka, 2000. Kn. II. S. 24 – 30.

Stel'makhovych M. Ukrayins'ka rodynna pedahohika : navch. posibnyk. K. : ISDO, 1996. 286 s.

АНОТАЦІЯ

У статті подано аналіз вибіркового освітнього компонента «Педагогічна філософія батьківства» освітньої програми «Дошкільна освіта» другого магістерського рівня вищої освіти. Розкрито актуальність введення цієї навчальної дисципліни. Схарактеризовано зміст нової навчальної дисципліни, її основні особливості. Виокремлено дослідження українських науковців з проблеми батьківства взагалі та реалізації важливих завдань батьків у родинній взаємодії. Визначено основні питання інституту батьківства, на яких зосереджена запропонована навчальна дисципліна. Питання розкривають проблеми сучасної молоді, ставлення молоді до батьківства, готовності

молодих людей до материнства і батьківства. Запропоновано різноманітні методи та форми розкриття змісту навчальної дисципліни, важливість проблем батьків, створення та формування інституту батьківства в Україні.

Наголошено на ролі майбутнього фахівця дошкільної освіти в роботі з родиною і батьками. Головною особливістю викладання навчальної дисципліни «Педагогічна філософія батьківства» є неупереджене озброєння педагогів інформацією, яка допоможе надавати допомогу батькам включаючи філософський аналіз, інформативну обізнаність та технологічну допомогу. Зосереджено увагу на системній фаховій підготовці майбутніх вихователів. Виокремлено проблемні лекції навчальної дисципліни що побудовані на самостійній обробці інформації, моделюванні та проектуванні проблемних питань. Завдання самостійної роботи студентів зосередженні на пошуку нової інформації, створенні презентацій, кейсів, сценаріїв, слайд-шоу, фотовиставок, казок.

Особливої уваги приділено використанню ігрових технологій, які достатньо вагомо впливають на емоційно-комфортний стан педагогів і батьків, а використання рефлексивних вправ, психологічних етюдів, розігрування життєвих ситуацій допомагають студенту якісно опанувати форми взаємодії з батьками на підставі емоційної саморегуляції та самоконтролю.

Отже, використання психолого-педагогічного інструментарію допомагає студентам досягти всіх цілей в опануванні змісту «Педагогічної філософії батьківства», забезпечуючи гармонійну узгодженість в процесі отримання фахових компетенцій.

Ключові слова: батьківство, мати, батько, усвідомлене батьківство, взаємодія педагогів і батьків, партнерські стосунки батьків і дітей, здобувачі другого магістерського рівня вищої освіти, підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти.